

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/80/2022
Identifikačné číslo spisu:	1410211775
Dátum vydania rozhodnutia:	14.06.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1410211775.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej, v spore žalobcu N.. H. W., B. XX. H. XXXX, Y. X, X., zastúpeného advokátskou kanceláriou SP & R s.r.o., Maróthyho 6, Bratislava, IČO: 36 859 982, proti žalovanému Vódohospodárska výstavba, štátny podnik, Karloveská 2, Bratislava, IČO: 00 156 752, zastúpenému advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, o zaplatenie 81 642,83 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 11Cb/8/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2022 č. k. 1Cob/63/2021-602, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 7. apríla 2017 č. k. 11Cb/8/2011-325 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 81 642,83 eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 14 % ročne zo sumy 33 304,30 eura od 18. decembra 2007 do zaplatenia, vo výške 14 % ročne zo sumy 20 690,41 eura od 27. júna 2008 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 27 648,12 eura od 7. apríla 2010 do zaplatenia, všetko do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku. Vo vyšnej časti žalobu súd prvej inštancie zamietol s tým, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. septembra 2018 č. k. 2Cob/175/2017-396, rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo 7. apríla 2017 č. k. 11Cb/8/2011-325 v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Po vrátení veci odvolacím súdom Okresný súd Bratislava IV rozhodol rozsudkom z 19. júna 2019 č. k. 11Cb/8/2011-417 tak, že výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 81 642,83 eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 14 % ročne zo sumy 33 304,30 eura od 18.

decembra 2007 do zaplattenia, vo výške 14 % ročne zo sumy 20 690,41 eura od 27. júna 2008 do zaplattenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 27 648,12 eura od 7. apríla 2010 do zaplattenia, všetko do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom II. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 % (ďalej aj ako „rozsudok pre zmeškanie žalovaného“).

4. Vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného súd prvej inštancie odôvodnil tým, že sa žalovaný ani jeho právny zástupca nedostavili na pojednávanie nariadené na 19. júna 2019 o 09.00 hod., pričom svoju neúčasť neospravedlnili, ani nepožiadali o odročenie pojednávania. Predvolanie bolo právnomu zástupcovi žalovaného, spolu s poučením o možnosti súdu vydať rozsudok pre zmeškanie, ak sa na pojednávanie nedostaví, resp. neospravedlní svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami, doručené riadne a včas do elektronickej schránky 17. apríla 2019. Za týchto okolností, kedy žalobca na pojednávaní 19. júna 2019 súčasne navrhol, aby súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, okresný súd v zmysle ust. § 274 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) rozhodol o žalobe rozsudkom pre zmeškanie žalovaného.

5. Súd prvej inštancie uznesením z 10. októbra 2019 č. k. 11Cb/8/2011-438 návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškania z 19. júna 2019 č. k. 11Cb/8/2011-417 zamietol.

6. V návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškania žalovaného právny zástupca žalovaného uviedol, že sa z ospravedlniteľných dôvodov nemohol zúčastniť pojednávania a nemohol sa včas riadne ospravedlniť. Z argumentácie obsiahnutej v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného vyplynulo, že prokurista právneho zástupcu žalovaného, T.. Y. B., sa pojednávania nemohol zúčastniť z dôvodu náhlych žalúdočných nevoľností, ktoré sa u neho dostavili ráno v deň pojednávania. Túto skutočnosť právny zástupca žalovaného preukazoval lekársnym potvrdením - výmenným lístkom od obvodného lekára, v ktorom bolo uvedené, že lekár nariaďuje domácu liečbu pre náhle nevoľnosti v dňoch 19. až 21. júna 2019.

7. V tejto súvislosti súd prvej inštancie bol toho názoru, že náhlu nemoc mohol T.. Y. B. oznámiť súdu telefonicky, alebo e-mailom hneď ráno v deň pojednávania, nakoľko o termíne pojednávania vedel v dostatočnom predstihu a v daný deň mal byť na termín pojednávania pripravený. Z predloženej lekárskej správy podľa súdu prvej inštancie nevyplývalo, že by T.. Y. B. bol v takom stave, že by nebol schopný komunikácie, keďže sa vedel aj dostaviť k obvodnému lekárovi, a teda svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu zdravotných problémov mohol a mal pred začatím pojednávania súdu oznámiť. V rámci odôvodnenia súd prvej inštancie upozornil na odlišnosť skutkovej situácie v prípade, ak by T.. Y. B. preukázal lekárskou správou, že musel byť hospitalizovaný, omdlel, prípadne bol odkázaný na odvoz sanitkou a podobne, čo sa v danom prípade nestalo. Pozornosti súdu prvej inštancie neuniklo, že právny zástupca žalovaného o dôvodoch svojej neúčasti informoval súd až v návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškania pár dní po tom, čo mu bol predmetný rozsudok doručený.

8. Na tvrdenie právneho zástupcu žalovaného, že nebolo možné, primerané a spravodlivé požadovať, aby sa pojednávania zúčastnil iný advokát, či koncipient, nakoľko T. Y. B. mal ako jediný komplexnú vedomosť o danom spore, súd prvej inštancie neprihliadol. Účelovosť tohto tvrdenia súd prvej inštancie konštatoval s ohľadom na skutočnosť, že v konaní okrem T.. Y. B. písomné podania za právneho zástupcu žalovaného podpisoval viackrát Y. J. U., či Y. T. V. I. Súd prvej inštancie zobral do úvahy aj skutočnosť, že právny zástupca žalovaného na svojej webovej stránke uvádza, že ide o najväčšiu slovenskú advokátsku kanceláriu, ktorej tím má tvoriť viac ako 50 právnikov.

9. Vzhľadom na uvedené okresný súd konštatoval, že ak mal T.. Y. B. skutočne žalúdočné problémy, tieto neboli takého charakteru, že by túto skutočnosť nebol schopný oznámiť súdu alebo aspoň svojej advokátskej kancelárii, ktorá mala následne jeho neúčasť buď ospravedlniť, alebo poslať za T.. Y. B. zástupcu, ktorý by osobne uviedol dôvody, prečo sa T.. Y. B. nemohol pojednávania zúčastniť. Vzhľadom na to, že právnym zástupcom žalovaného nie je jednotlivец, ale advokátska kancelária, ktorá nesie zodpovednosť za to, aby na pojednávaní zabezpečila účasť svojho zástupcu, čo sa v danom prípade nestalo, súd prvej inštancie nevzhliadol dôvody neúčasti žalovaného a jeho právneho zástupcu na

pojednávani 19. júna 2019 za ospravedlniteľné, tzn. ktoré by odôvodňovali zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného.

10. V závere súd prvej inštancie zdôraznil, že ospravedlnenie mohol a mal T. Y. B., prípadne iný zástupca advokátskej kancelárie, zaslať súdu ráno pred začatím pojednávania, či následne aspoň hneď, ako to bolo možné, a nie sa spoliehať na to, že ospravedlnenie stačí podať v 15-dňovej lehote prislúchajúcej na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

11. Na doplnenie okresný súd upozornil, že, ak by na ospravedlnenia, ktoré nie sú riadne preukázané odôvodnenou lekárskou správou, či tlačivom preukazujúcim PN, prihliadal, mohlo by to viesť k zneužívaniu inštitútu zrušenia rozsudku pre zmeškanie sporovými stranami, či ich právnyimi zástupcami. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie ospravedlnenie žalovaného posúdil ako účelové.

12. Na podporu správnosti svojho názoru súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2018 č. k. 5Co/85/2018-117, kde krajský súd v takmer totožnej veci (subjektom, ktorý svojím konaním zapríčinil vydanie rozsudku pre zmeškanie, bola advokátska kancelária) potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým prvoinštančný súd zamietol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, pretože zdravotný dôvod nepredstavoval život ohrozujúce ochorenie, ani stav, kedy by bolo znemožnené komunikovať s okolím.

13. V závere okresný súd uviedol, že nezistil splnenie podmienok na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, preto návrh žalovaného zamietol.

14. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením zo 17. apríla 2020 č. k. 2Cob/206/2019-478, rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 10. októbra 2019 č. k. 11Cb/8/2011-438 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

15. S poukazom na znenie ust. § 277 ods. 2 CSP odvolací súd upozornil, že v konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného súd posudzuje, či sa žalovaný pojednávania, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, nezúčastnil z ospravedlniteľného dôvodu. Za ospravedlniteľný dôvod sa podľa odvolacieho súdu považujú okolnosti, ktoré na strane žalovaného nastali neočakávane, neboli mu vopred známe a boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast vopred riadne ospravedlniť, a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie konania. Odvolací súd mal existenciu ospravedlniteľného dôvodu na strane žalovaného za riadne preukázanú. Postup súdu prvej inštancie, ktorý neakceptoval zdravotné dôvody žalovaného, ako hlavný dôvod jeho nedostavenia sa na pojednávanie, odvolací súd vyhodnotil ako nesúladi s ust. § 277 CSP.

16. Sankcionovať žalovaného za porušenie povinnosti z dôvodu neočakávaných prekážok zdravotného charakteru bolo podľa odvolacieho súdu nespravodlivé, keďže toto porušenie žalovaný nezapríčinil. Odvolací súd upozornil, že účelom tejto zákonnej úpravy je zabezpečiť žalovanému súdnu ochranu aj v prípade, ak sa z ospravedlniteľného dôvodu nedostaví na pojednávanie, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie.

17. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení napadnutého uznesenia, pretože považoval náhle zdravotné problémy právneho zástupcu žalovaného, ktorý bol nútený v deň nariadeného pojednávania náhle vyhľadať lekársku pomoc za dôvody, pre ktoré sa nemohol pojednávania zúčastniť, preto rozsudok pre zmeškanie žalovaného zrušil podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

18. Po vrátení veci odvolacím súdom Okresný súd Bratislava IV uznesením z 18. marca 2021 č. k. 11Cb/8/2011-511 návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškania z 19. júna 2019 č. k. 11Cb/8/2011-417 zamietol.

19. Po opätovnom vyhodnotení dôvodov obsiahnutých v návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného súd prvej inštancie zotrval na svojej argumentácii v pôvodnom odôvodnení, teda dospel k rovnakému záveru, ako v zrušenom uznesení z 10. októbra 2019 č. k. 11Cb/8/2011-438. Súd prvej inštancie upriamil pozornosť na to, že odvolací súd síce vyslovil názor, že zdravotné problémy T.. Y. B., pre ktoré bol nútený v deň pojednávania náhle vyhľadať lekársku pomoc sú dôvodmi, pre ktoré sa nemohol pojednávania zúčastniť a taktiež sú dôvodmi, pre ktoré je možné rozsudok pre zmeškanie zrušiť, ale uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 11Cb/8/2011-438 nezmenil podľa § 388 CSP, čím nedošlo k splneniu procesných podmienok.

20. Napriek vedomosti súdu prvej inštancie o viazanosti názorom vysloveným odvolacím súdom v zrušovacom uznesení, súd prvej inštancie upozornil, že zo zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu nie je zrejmé, ako má prvoinstančný súd ďalej postupovať, aby mohol rešpektovať povinnosť zakotvenú v § 391 ods. 2 CSP, keď pri posudzovaní otázky ospravedlniteľných dôvodov neúčasti právneho zástupcu žalovaného a samotného žalovaného na pojednávaní sa skutkový stav nezmení a ani dôkazy nemá ako inak vyhodnotiť, ako už vyhodnotil. Svoje predchádzajúce rozhodnutie okresný súd považoval za plne zákonné. Na podporu správnosti svojho názoru súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorými boli odmietnuté dovolania vo veľmi obdobných veciach, konkrétne sp. zn. 4Obdo/84/2019, sp. zn. 3Obdo/57/2020, sp. zn. 5Obdo/26/2019 a uznesenie Ústavného súdu SR z 13. februára 2020 sp. zn. IV. ÚS 62/2020. Vzhľadom na uvedenú judikatúru, ktorá podľa názoru súdu prvej inštancie plne pokrýva aj situáciu v prejednávanej veci, považoval súd prvej inštancie za svoju povinnosť rozhodnúť opätovne o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, a to napriek názoru odvolacieho súdu obsiahnutého v zrušovacom uznesení, pretože neboli splnené podmienky na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného.

21. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. mája 2022 č. k. 1Cob/63/2021-602, uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 18. marca 2021 č. k. 11Cb/8/2011-511 zmenil tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 19. júna 2019 č. k. 11Cb/8/2011-417 zrušil.

22. Odvolací súd upozornil, že už vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom uznesení zo 17. apríla 2020 č. k. 2Cob/206/2019-478 vyslovil právny záver, že náhle zdravotné problémy právneho zástupcu žalovaného, ktorý bol nútený v deň nariadeného pojednávania náhle vyhľadať lekársku pomoc, sú dôvodmi, pre ktoré sa nemohol pojednávania dňa 19. júna 2019 zúčastniť. Súd prvej inštancie bol síce právnym záverom odvolacieho súdu pri opätovnom vyhodnocovaní predložených dôkazov viazaný, ale tento nerešpektoval. Za pravdu dal odvolací súd súdu prvej inštancie v tom, že v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu absentovalo usmernenie, ako má ďalej súd prvej inštancie v zmysle § 391 ods. 3 CSP postupovať. Napriek uvedenému sa odvolací súd so závermi odvolacieho súdu v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení stotožnil v plnom rozsahu a nevzhliadol dôvod, pre ktorý by sa mal od nich odchýliť.

23. Pri formovaní svojho názoru odvolací súd vychádzal z obsahu spisu a to, že právny zástupca žalovaného sa na všetkých posledných pojednávaniach zúčastňoval prostredníctvom prokuristu T.. Y. B. (pojednávanie konané 6. augusta 2014, 25. februára 2015, 14. októbra 2016, 18. januára 2017, 8. marca 2017, 7. apríla 2017). Medzi stranami podľa odvolacieho súdu nebolo sporné, že i pojednávania 19. júna 2019 sa išiel/mal zúčastniť T.. Y. B.. Odvolací súd zastával názor, že za týchto okolností bolo potrebné posudzovať naplnenie podmienok v zmysle § 277 ods. 2 CSP vo vzťahu k uvedenej osobe oprávnenej konať za právneho zástupcu žalovaného, a nie vo vzťahu k celej právnickej osobe - právneho zástupcu žalovaného, keď z § 13 ods. 1 Obchodného zákonníka je zrejmé, že právnická osoba nekoná sama ako celok, ale koná štatutárnym orgánom alebo zástupcom, resp. v zmysle § 14 ods. 1 CSP prokuristom.

24. Tvrdenie súdu prvej inštancie alebo žalobcu, že právny zástupca je dostatočne veľkou advokátskou kanceláriou, ktorá si mohla zabezpečiť účasť na pojednávaní konajúc iným advokátom, štatutárnym orgánom, resp. koncipientom, odvolací súd nepovažoval za relevantné. Uvedené závery by podľa odvolacieho súdu prichádzali do úvahy v prípade, keby ostatné osoby oprávnené konať za právneho

zástupcu žalovaného, boli v dostatočnom predstihu informované o prekážke, pre ktorú sa nemohol zúčastniť práve advokát, ktorému bola agenda prípadu zverená, aby mali dostatočný čas na prípravu pojednávania. Na podporu uvedeného odvolací súd poukázal na znenie ust. § 183 ods. 2 CSP, kedy od advokáta nemožno spravodlivo požadovať, aby sa dal substitučne zastúpiť v prípade, ak nastali dôvody, ktoré nastali krátko pred pojednávaním.

25. S prihliadnutím na skutkové okolnosti tohto prípadu odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie nemá posudzovať, či boli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie t.j., či právny zástupca žalovaného zaslal súdu ospravedlnenie včas (§ 274 písm. b) CSP), ako nesprávne uvádza súd prvej inštancie, resp. žalobca vo svojich vyjadreniach, pretože uvedené by bolo úlohou odvolacieho súdu v prípade riadne podaného odvolania voči rozsudku pre zmeškanie žalovaným. Vtedy by spravidla išlo o prípady, kedy strana sporu svoju neúčast' na pojednávaní pred pojednávaním (či už tesne, alebo v predstihu) ospravedlnila, avšak súd buď ospravedlnenie pre krátkosť času nemal k dispozícii, alebo ho k dispozícii mal, avšak nesprávne vyhodnotil dôvody pre odročenie pojednávania ako nedôvodné.

26. Pokiaľ v čase vydania rozsudku pre zmeškanie procesné predpoklady na jeho vydanie boli dané, avšak nastal ospravedlniteľný dôvod jeho zmeškania, súd posudzuje (na návrh strany), či išlo o taký ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý právny zástupca (strana) pojednávanie zmeškal. Odvolací súd upozornil, že ust. § 277 ods. 2 CSP nevyžaduje, aby žalovaný, ktorý zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súčasne svoju neúčast' ospravedlnil, t.j. neukladá žalovanému povinnosť včas doručiť ospravedlnenie na nariadené pojednávanie (v opačnom prípade by súd ani nemohol takouto formou rozsudku vec rozhodnúť), ale iba vyžaduje, aby sa žalovaný takéhoto pojednávania nezúčastnil z ospravedlniteľného dôvodu, čo v danej veci splnené bolo. Zároveň zákon neukladá povinnosť oznámiť ospravedlniteľný dôvod, ktorý nastal náhle v deň pojednávania, a pre ktorý bolo pojednávanie zmeškané, hneď po jeho odpadnutí. Lehota na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie je daná v § 277 ods. 3 CSP, to znamená, že návrh je podaný včas aj keď je podaný v posledný deň 15-dňovej lehoty. Práve v tomto návrhu potom strana „ospravedľuje“ svoju neprítomnosť dôvodmi, ktoré nastali náhle, nečakane, neboli vopred známe, z dôvodu ktorého nemožno spravodlivo očakávať, že tieto dôvody oznámi strana pred pojednávaním, uprednostňujúc pojednávanie pred zdravotným stavom, súd prvej inštancie mal preto okolnosti veci posudzovať práve z tohto pohľadu. V tomto prípade nedošlo k zhoršeniu zdravotného stavu jeden deň alebo viac dní pred pojednávaním, kedy by bolo dôvodné očakávať včasné ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní pred jeho samým konaním. Odvolací súd kládol dôraz na to, že v tomto prípade objektívne okolnosti bránili právnomu zástupcovi žalovaného konajúcemu prostredníctvom prokuristu, svoju neúčast' včas (pred pojednávaním) ospravedlniť.

27. Vo vzťahu k judikatúre, na ktorú poukázal súd prvej inštancie odvolací súd uviedol nasledovné. Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2020 sp. zn. 4Obdo/84/2019, nepovažoval odvolací súd za aplikovateľné na daný prípad, pretože v ňom bola riešená situácia, kedy išlo o vopred ospravedlniteľný dôvod neúčasti na pojednávaní, a to vopred plánovanú operáciu, o ktorej vedela strana už 8 dní pred pojednávaním, a zároveň dôvodom bolo aj neprečítanie si predvolania na pojednávanie. Rovnaký záver vyplýva aj z uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 9. augusta 2019 sp. zn. 2Cob/93/2019, kedy zdravotný stav koncipientky bol nepriaznivý a sledovaný už deň pred pojednávaním. Z uznesenia Ústavného súdu SR z 13. februára 2020 sp. zn. IV. ÚS 62/2020 podľa odvolacieho súdu jasne vyplynulo, že išlo o vyšetrenie u zubára zo zdravotných dôvodov, ktoré nastali už deň pred pojednávaním. V rámci uznesenia Najvyššieho súdu SR z 29. septembra 2020 sp. zn. 3Obdo/57/2020 bola riešená situácia, kedy strana nepreukázala, že k stomatologickému ošetrenie nemohlo dôjsť aj neskôr, pričom v danom prípade išlo o krátky časový úsek v rozsahu 1 hod. a 45 min., a nie dvoch dní, kedy sa odporúčala domáca liečba. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 29. januára 2020 sp. zn. 5Obdo/26/2019 zase vyplýva, že k alergickej reakcii došlo v čase od 06.30 hod. do 06.50 hod., pričom pojednávanie bolo až o 10 hodine a po vyšetrení nebola strane uložená domáca liečba.

28. Za potrebné považoval odvolací súd ozrejmiť, že ak sa žalovaný nestihne ospravedlniť práve pre náhlu prekážku, môže využiť postup podľa § 277 CSP (zrušenie rozsudku pre zmeškanie), pričom

vážnosť okolností, ktorými žalovaný ospravedlní svoju neprítomnosť na pojednávaní, musí posúdiť súd. V tejto súvislosti odvolací súd zhrnul, že právny zástupca žalovaného konajúc svojím prokuristom sa nezúčastnil pojednávania v termíne 19. júna 2019 zo zdravotných dôvodov, keď podľa predloženého lekárskeho potvrdenia z 19. júna 2019 z dôvodu náhlej žalúdočnej nevoľnosti musel dňa 19. júna 2019 navštíviť obvodného lekára. Z potvrdenia lekára vyplýva, že k takýmto zdravotným ťažkostiam u T.. Y. B. naozaj došlo a na základe odporúčania obvodného lekára mu bola nariadená domáca liečba pre náhle nevoľnosti v dňoch 19. júna 2019 až 21. júna 2019. Z obsahu spisu je zrejmé, že pojednávanie bolo nariadené na 09.00 hod. dňa 19. júna 2019 na Okresnom súde Bratislava IV v Bratislave, pričom T.. Y. B. má trvalý pobyt v O., kde navštívil aj svojho obvodného lekára. Podľa odvolacieho súdu bolo irelevantné, v ktorých hodinách svojho lekára navštívil, nakoľko podľa lekárskeho potvrdenia bola nariadená domáca liečba pre celý deň 19. júna 2019, na základe čoho dospel k záveru, že išlo o ospravedlniteľný dôvod zmeškania pojednávania.

29. Za neakceptovateľný odvolací súd považoval názor súdu prvej inštancie, podľa ktorého prijateľným by bol iba dôvod, keby T.. Y. B. lekárskou správou preukázal, že musel byť hospitalizovaný, omdlel, prípadne bol odkázaný na odvoz sanitkou, pretože ho považuje za príliš formalistický. Odvolací súd rovnako apeloval na to, že ospravedlniteľný dôvod je nevyhnutné posudzovať vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci, kedy nemožno opomenúť ani dĺžku sporu (žaloba bola podaná 4. októbra 2010), a aktívnu účasť žalovaného, kedy zmeškal pojednávanie v roku 2019 v dôsledku náhlých zdravotných problémov, ale predovšetkým nemožno opomenúť skutočnosť, že právne zastupovanie žalovaného bolo na všetkých doterajších pojednávaniach priamo predchádzajúcich danému pojednávaniu realizované práve prostredníctvom osoby T. Y. B..

30. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že právny zástupca žalovaného sa nariadeného pojednávania dňa 19. júna 2019 nezúčastnil z ospravedlniteľného dôvodu, keďže opak v konaní preukázaný nebol, preto uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 19. júna 2019 č. k. 11Cb/8/2011-417 zrušil. Odvolací súd súdu prvej inštancie v konaní vo veci samej uložil povinnosť ďalej pokračovať a nariadiť nové pojednávanie v zmysle § 277 ods. 2 CSP.

31. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V rámci podaného dovolania ďalej uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čím porušil zásadu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a zákaz svojvoľného postupu súdu ako aj ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu.

32. Dovolateľ bol toho názoru, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu trpí vadou a to, že postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesprávne právne posúdenie videl dovolateľ v tom, že odvolací súd ospravedlniteľnosť dôvodu zmeškania pojednávania vytýčeného na termín 19. júna 2019 konštatoval výlučne vo vzťahu k T.. Y. B., prokuristovi právneho zástupcu žalovaného na základe výmenného listu všeobecného lekára z 19. júna 2019, čím nesprávne právne posúdil komplexnosť ust. § 277 ods. 2 CSP. Dovolateľ argumentoval tým, že odvolací súd nezobral do úvahy pri ospravedlniteľnosti dôvodu neskoré ospravedlnenie žalovaného, čím sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v obdobných právnych veciach.

33. Opätovne dovolateľ namietal, že právnym zástupcom žalovaného nie je Mgr. Jozef Nádaský, ale advokátska kancelária SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., ktorú skutočnosť preukazuje aj to, že pod každým jedným písomným podaním na okresný súd v prejednávanej veci je podpísaný Y.. J. U., I. (konateľ advokátskej kancelárie) a pojednávaní sa zúčastňovali aj iní advokáti advokátskej kancelárie. Dovolateľ zastáva názor, že uskutočňovaním písomných podaní Y.. J. U., I., tento bol ďalšou osobou v rámci advokátskej kancelárie, ktorý sa mohol a mal zúčastniť na predmetnom pojednávaní a dokonca plnohodnotne zastupovať žalovaného. V danom prípade dovolateľ trvá na tom, že zodpovednosť za stav konania, v ktorom zastupuje žalovaného, nesie advokátska kancelária. Nesúhlas dovolateľ vyjadril s

názorom odvolacieho súdu, že naplnenie podmienok v zmysle § 277 ods. 2 CSP bolo potrebné skúmať vo vzťahu k osobe oprávnenej konať za právneho zástupcu žalovaného (tzn. T.. Y. B.), a nie vo vzťahu k celej právnickej osobe - právneho zástupcu žalovaného. S poukazom na dvoch konateľov a päť prokuristov advokátskej kancelárie dovolateľ kládol dôraz na zastupiteľnosť T.. Y. B., na rozdiel od prípadu samostatne činného advokáta.

34. Dovolateľ sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie ohľadom posúdenia (ne)ospravedlniteľnosti neprítomnosti na zmeškanom pojednávaní. Keďže T.. Y. B. bol po vyšetrení všeobecným lekárom prepustený ihneď domov, z čoho vyplynulo podľa dovolateľa, že mu zdravotný stav umožňoval zavolať na súd alebo dať vedieť niektorému kolegovi, že nie je schopný zúčastniť sa pojednávania, aby sa niekto iný pojednávania zúčastnil za neho a minimálne požiadal o odročenie pojednávania. Inými slovami, takéto včasné ospravedlnenie neúčasti na predmetnom pojednávaní právny zástupca žalovaného mal a mohol zrealizovať. Takéto nekonanie právneho zástupcu žalovaného považuje dovolateľ za neakceptovateľné.

35. K odklonu odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, na ktorú upozornil už súd prvej inštancie (sp. zn. 4Obdo/84/2019, sp. zn. 3Obdo/57/2020, sp. zn. 5Obdo/26/2019) dovolateľ uviedol, že túto odvolací súd vôbec nezohľadňoval, iba hľadal odlišnosti v jednotlivých prípadoch. Na doplnenie dovolateľ ešte poukázal na nález Ústavného súdu SR z 15. júna 2016 sp. zn. II. ÚS 19/2016 a rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2018 sp. zn. 5Co/85/2018. S prihliadnutím na vyššie uvedené dovolateľ navrhol dovolaciemu súdu, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil dovolaciemu súdu na ďalšie konanie.

36. K dovolaniu žalobcu podal svoje vyjadrenie žalovaný, v ktorom uviedol, že prípustnosť odvolacieho dôvodu podľa ust. § 420 písm. f) CSP nie je daná, nakoľko sa v danom prípade nejedná o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, preto by mal dovolací súd dovolanie žalobcu odmietnuť.

37. V súvislosti s argumentáciou dovolateľa, že žalovaný bol zastúpený advokátkou kanceláriou, preto sa advokát mohol dať substitučne zastúpiť, žalovaný kládol dôraz na to, že výlučne konkrétny (asociovaný) advokát právneho zástupcu strany sporu disponuje ako jediný komplexnými znalosťami o spore a obzvlášť ak takýto konkrétny advokát bol jediný, ktorý sa zúčastňoval na pojednávaniach. Napriek právnenému zastúpeniu advokátskou kanceláriou žalovaného spor bol pod vedením T.. Y. B., prokuristu advokátskej kancelárie. Žalovaný poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2018 sp. zn. 6Co/46/2018, z ktorého vyplýva, že: „...dôvod pre odročenie pojednávania na strane právneho zástupcu žalovaného nastal náhle, iba deň pred pojednávaním. Za takéhoto stavu nebolo možné spravodlivo požadovať, aby právny zástupca žalovaného sa nechal zastúpiť substitútom“. Tvrdenie dovolateľa, že sa na pojednávaniach zúčastňovali aj iní (asociovaní) advokáti advokátskej kancelárie, žalovaný odmieta s tým, že dovolateľ neuviedol žiadny relevantný dôkaz alebo určitú objektívnu skutočnosť, ktorá by potvrdzovala jeho konštatovanie (napr. uvedenie konkrétneho termínu pojednávania s odkazom na zhotovenú zápisnicu).

38. Žalovaný trvá na tom, že neprítomnosť právneho zástupcu žalovaného bola spôsobená neočakávanou a neodvratiteľnou okolnosťou, ktorú právny zástupca žalovaného nemohol objektívne predpokladať, ani ju odvrátiť, ktorá mu zabránila zúčastniť sa na pojednávaní dňa 19. júna 2019, ktorá predstavuje ospravedlniteľný dôvod neúčasti právneho zástupcu žalovaného na tomto pojednávaní.

39. Pozornosť žalovaný sústredil na napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, v ktorom bolo konštatované, že: „Ospravedlniteľný dôvod je nevyhnutné posudzovať vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci, kedy nemožno opomenúť skutočnosť, že právne zastupovanie Žalovaného bolo na všetkých doterajších pojednávaniach priamo predchádzajúcich danému pojednávaniu realizované práve prostredníctvom osoby T.. Y. B.“.

40. Na potvrdenie správnosti tohto názoru žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu SR z 22. júla 2021 sp. zn. III. ÚS 121/2021, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2022 sp. zn.

7Cdo/326/2021 a uznesenie Najvyššieho súdu SR z 15. júla 2021, sp. zn. 5CdoGp/1/2019, ktoré obstálo aj v rámci ústavnoprávneho prieskumu, keď Ústavný súd SR ústavnú sťažnosť odmietol uznesením z 31. marca 2022 sp. zn. I. ÚS 171/2022. Vzhľadom na použitú argumentáciu žalovaný alternatívne dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalobcu ako nedôvodné zamietol.

41. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [(ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

42. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

43. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už *res iudicata*, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

44. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

45. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keďže má za to, že postup odvolacieho súdu trpí vadami znátočnosti. Z obsahu dovolania je zrejmé, že jeho odôvodnenie sa vzťahuje aj na ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

46. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

47. Najvyšší súd už v uznesení z 19. januára 2017 sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

48. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie

dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

49. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Rozhodnutie vo veci samej je preto také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Charakteristickým znakom pre rozhodnutie vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230 CSP), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá.

50. Rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, môžu byť rozhodnutiami vo veci samej, alebo aj procesné rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, ale neriešia vec samu, vec sama nebola prejednaná (napr. zastavenie konania pre neexistenciu procesných podmienok; pre späťvzatie žaloby, odvolania; pre neodstránenie väd podania; odmietnutie podania; odmietnutie odvolania a pod.).

51. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bolo uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného zmenené tak, že kontumačný rozsudok súdu prvej inštancie (rozsudok pre zmeškanie žalovaného) bol zrušený. Odvolací súd uložil napadnutým uznesením súdu prvej inštancie, aby v konaní vo veci samej ďalej pokračoval a nariadil nové pojednávanie v zmysle ust. § 277 ods. 2 CSP.

52. Za týchto okolností dovolací súd konštatuje, že v dôsledku kasačnej povahy rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k rozsudku pre zmeškanie žalovaného, vec nie je právoplatne skončená a nejedná sa ani o rozhodnutie vo veci samej.

53. Aj keď dovolateľ v podanom dovolaní výslovne dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP neuviedol, z obsahu dovolania má dovolací súd za nepochybné, že dovolacia argumentácia žalobcu spočívala v nesprávnom právnom posúdení, kedy sa odvolací súd mal podľa dovolateľa odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

54. Podľa ust. § 357 písm. h) CSP platí, že odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

55. Podľa ust. § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

56. V tejto súvislosti dovolací súd opätovne konštatuje, že v napadnutom uznesení odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného, tzn. jedná sa o uznesenie odvolacieho súdu podľa ust. § 357 písm. h) CSP, proti ktorému s poukazom na znenie ust. § 421 ods. 2 CSP nie je dovolanie podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP prípustné.

57. V závere s prihliadnutím na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa ust. § 420 písm. f) CSP ani § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP, odmietol bez toho, aby sa zaoberal preskúmaním opodstatnenosti dovolacej argumentácie.

58. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania, dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

59. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.